

DBI/ETA-Danmark A/S

CE mærkning

Thomas Bruun, ETA-Danmark A/S

- Hvem er ETA-Danmark A/S
- Hvad er CE Mærket?
- Tekniske specifikationer
 - Harmoniserede standarder
 - Europæiske tekniske godkendelser
 - ETA'er i forhold til standarder
- CE Mærkning
 - Attestering af overensstemmelse
 - Systemer
 - Fabrikskontrol
- Implementering i Danmark
 - MK godkendelser
 - Overgangsperioder

Hvem er ETA-Danmark A/S

- Et statsejet aktieselskab oprettet i 1992 med det formål at udstede europæiske tekniske godkendelser (ETA) og medvirke til udarbejdelsen af fælles retningslinier i det europæiske fællesskab
- Bemyndiget til at udstede nationale godkendelser VA og MK
- Andre aktiviteter, der ikke strider imod godkendelsesbeføjelserne
- Selskabet er udpeget som autoriseret godkendelsesorgan i henhold til byggevaredirektivet
- ETA-Danmark A/S er dansk medlem af EOTA (European Organisation for Technical Approvals)

CE mærket

DEKO loft + væg a/s
Mårkærvej 11
DK-2630 Taastrup
03

ETA – 03/0002
ETAG No. 003

0123

AnyCO. P.O.Box 21, B 1050
99
0123-CPD-001

EN 1234
80mm Mineral wool for use in
buildings
Thermal conductivity – 0,04 W/mK
Reaction to fire – Class B-s1,d0
Flexural tensile strength - NPD

Hvad betyder CE mærket

CE mærket giver adgang til det Europæiske marked??!

- CE mærket betyder, at et produkt er fremstillet og kontrolleret i overensstemmelse med en europæisk teknisk specifikation
- CE mærket er ikke et kvalitetsmærke
- CE mærket viser bygningsmyndigheder, at der kan være taget stilling til nationale lovkrav til produktet
- Hvis et produkt bærer CE mærket korrekt kan det markedsføres
- Byggevaredirektivet giver de enkelte medlemslande mulighed for at have forskellige krav og kravniveauer. Afspejles i nationale bygningsreglementer og i mandaterne
- CE mærket betyder altså at produktet kan markedsføres, men ikke nødvendigvis anvendes!

Hvad er grundlaget for CE mærket

- I Byggevaredirektivet står kun generelle krav til det færdige bygværk
- Ingen krav til produkter
- Byggevaredirektivet beskriver at grundlaget for CE mærkning er europæiske tekniske specifikationer
- Det er producenten der skal erklære at produktet fremstilles i overensstemmelse med en europæisk teknisk specifikation – dette gøres med en overensstemmelseserklæring

Byggevaredirektivet 89/106/EØS

- Formål
 - At kunne CE mærke byggeprodukter, så disse lovligt kan markedsføres frit i hele EU. CE mærket forholder sig til myndighedskrav i EU og er ikke et kvalitetsmærke
- Hvordan
 - Ved at eftergive overensstemmelse med harmoniserede standarder eller europæiske tekniske godkendelser
 - Overensstemmelse eftergives ved hjælp af et certifikat som udarbejdes af producenten og/eller et notificeret organ
 - Et notificeret organ kan være et certificeringsorgan, et prøvningsorgan eller et inspektionsorgan
 - Europa Kommissionen beslutter hvem der skal lave hvad for forskellige produktgrupper

Byggevaredirektivet, fortsat

- Direktivet beskriver 6 væsentlige krav til færdige bygværker
 1. Mekanisk modstandsdygtighed og stabilitet
 2. Brand
 3. Hygiejne, sundhed og miljø
 4. Sikkerhed ved anvendelsen
 5. Lydisolering
 6. Varmeisolering

Byggevaredirektivet, fortsat

- Hvordan bliver direktivet implementeret i Danmark
 - By- og Boligministeriet har offentliggjort en bekendtgørelse i 1991, som indfører direktivet i dansk lovgivning
 - Erhvervs- og Boligstyrelsen har offentliggjort en bekendtgørelse, som betyder at hvis der foreligger et grundlag for at CE mærke, så er det obligatorisk at CE mærke
 - Også selvom der ikke tidligere har været stillet krav om godkendelse eller certificering
 - Og også selvom man kun producerer til Danmark og ikke har nogen eksport

Tekniske Specifikationer i Byggevaredirektivet

- Harmoniserede Standarder
- Europæiske Tekniske godkendelser

Harmoniserede standarder

- Europæiske Standarder udarbejdes af CEN
- Standarderne er principielt frivillige, men de nationale standardiserings organisationer skal udgive dem som nationale standarder
- Den harmoniserede og obligatoriske del af standarderne er et annex (Z) til de Europæiske Standarder.
- Annex Z relaterer til de væsentlige krav i byggevaredirektivet

Indhold i en harmoniseret produkt standard

1. Formål og anvendelsesområde
 2. Detaljeret beskrivelse
 3. Beregnings- eller prøvningsmetoder
 4. Væsentlige egenskaber, som skal følge CE mærkningen
 5. Klasser og niveauer
 6. Systemet for attestering af overensstemmelse
- + Annex Z
 - + Dato for tilbagekaldelse af nationale standarder

Kategorier af standarder iht. Byggevaredirektivet

- Kategori A: Standarder for dimensionering, beregning og udførelse af bygværker (EUROCODES)
- Kategori B: Standarder for byggeprodukter vedrørende de egenskaber, som har indflydelse på de væsentlige krav
- Kategori Bh: Horisontale standarder vedrørende flere produktfamilier (f.eks. horisontale prøvnings- og klassifikationsstandarder for brand)

Hvad er en ETA ?

- En ETA er en positiv teknisk bedømmelse af egnetheden af et bestemt byggeprodukt til en bestemt anvendelse, baseret på opfyldelsen af de væsentlige krav for bygværker, hvori produktet indgår
- Godkendelsen kan udstedes for produkter/systemer som:
 - > ikke er omfattet af en harmoniseret standard
 - > afviger fra en harmoniseret standard
 - > er nye produkter – innovation
 - > undergår en hurtig teknologisk udvikling

Hvad er en ETA - fortsat

- En ETA udstedes for et specifikt produkt til en specifik producent
- En ETA baseres på prøvning af produktet og en efterfølgende vurdering af prøvningsresultaterne i forhold til anvendelsen
- ETA'en beskriver de specifikke krav til attestering af overensstemmelse baseret på forholdene hos den specifikke producent
- En ETA er den harmoniserede tekniske specifikation i henhold til Byggevaredirektivet

Hvad er grundlaget for en ETA

- Guidelines for Europæiske Tekniske Godkendelser udarbejdes af EOTA
- Common Understanding of Assessment Procedure (CUAP) udarbejdes af EOTA
- Guidelines udarbejdes på baggrund af et mandat fra Europa Kommissionen
- CUAPer udarbejdes af de enkelte godkendelsesorganer på baggrund af et ”grønt lys” fra Kommissionen
- Europæiske Tekniske Godkendelser (ETAer) udstedes af de autoriserede godkendelsesorganer
- ETAen er en teknisk specifikation som opfylder de væsentlige krav i Byggevaredirektivet

Guidelines/CUAPS

- En Guideline indeholder udelukkende krav til egenskaber, der kan føres tilbage til krav i et eller flere medlemslandes byggelovgivning
- En Guideline skal forholde sig til summen af alle lovkrav
- Visse dele af Guidelinen vil være obligatorisk for at kunne definere produktet
- Visse dele af Guidelinen vil afhænge af hvilke lande produktet skal markedsføres i
- Guidelines omhandler typisk ”kits”, hvor de enkelte komponenter kan være i henhold til harmoniserede standarder
- Guidelines udarbejdes af EOTA arbejdsgrupper, og når der er flere producenter
- CUAPS udarbejdes af de enkelte godkendelsesorganer, og når der kun er en enkelt producent

Indhold i en Guideline/CUAP

1. Indledning
2. Formål/omfang
3. Terminologi
4. Krav til bygværket (ER > ID > krav til produktet/kittet)
5. Verifikationsmetoder (egenskaber > evaluering)
6. Vurdering og bedømmelse af egnetheden til anvendelsen
7. Forudsætninger som er gjort i forbindelse med vurderingen af egnethed til anvendelsen (fremstilling, installation, emballering, transport, opbevaring, brug, vedligehold, reparation)
8. Attestering af overensstemmelse
9. ETA indhold

ETA'er i forhold til standarder

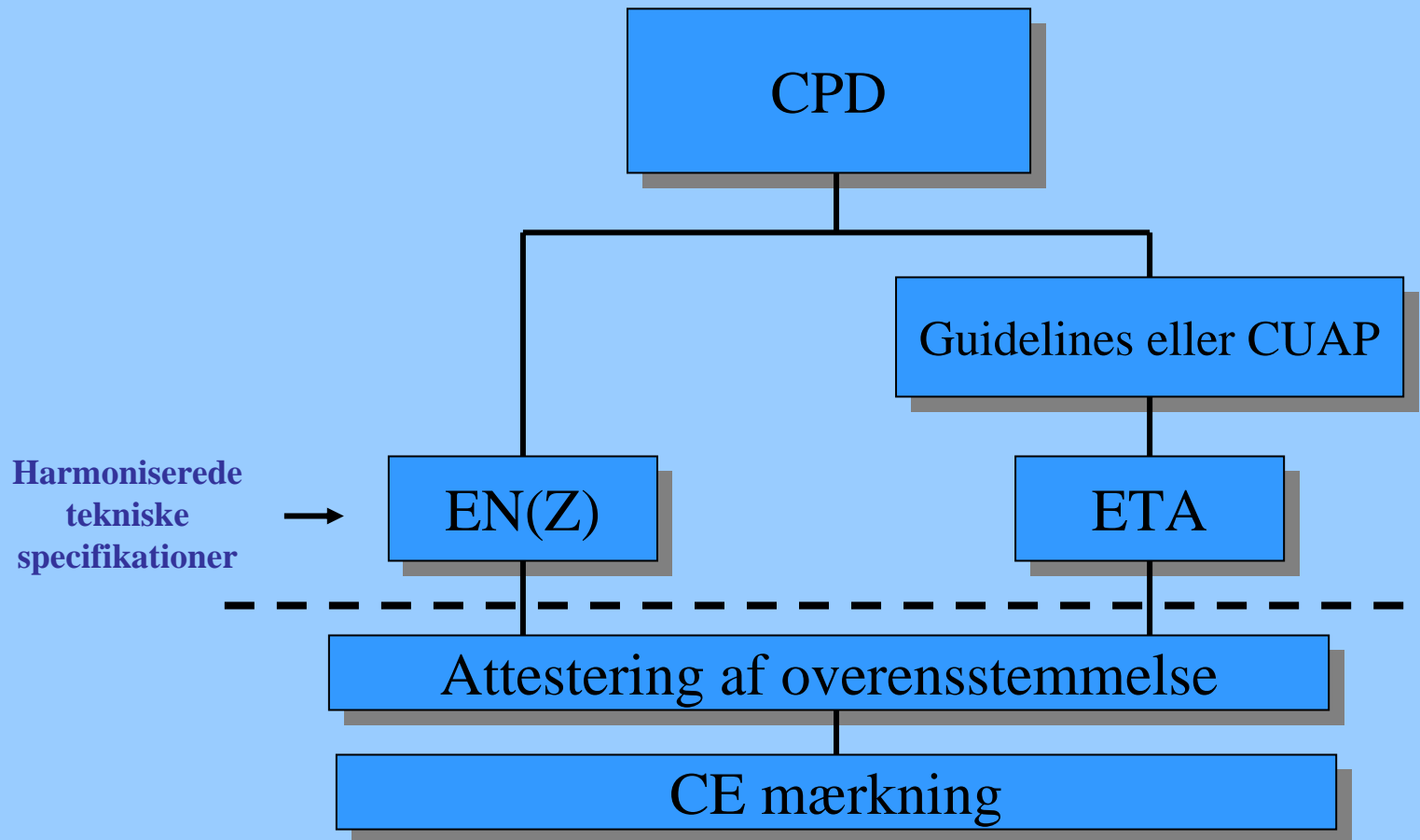
- EOTA arbejder kun på mandat fra Kommissionen
- Guidelines og CUAP's baseres på ansøgninger fra producenter
- Når der er givet et mandat for et produkt til EOTA kan der ikke gives mandat til CEN for samme produkt og vice versa
- CEN konsulteres altid før et mandat gives til EOTA
- De europæiske standarder kan anvendes som reference i Guidelinerne, bl.a for brand
- En Guideline kan senere blive til en harmoniseret standard

De tekniske specifikationer

- Nu har man så enten
 - Den harmoniserede standard, som beskriver prøvningsmetoder og klassifikationer for en produkt familie, eller
 - Den Europæiske Tekniske Godkendelse, som angiver forskellige produktegenskaber for et givent produkt
- Dernæst skal man som producent dokumentere, at det produkt som løbende markedsføres er i overensstemmelse med de krav som står i standarden eller er identisk med det produkts, som er beskrevet i godkendelsen
- Dette kaldes attestering af overensstemmelse

CE mærkning

Attesting af overensstemmelse I

- Generelt 4 forskellige systemer med opgaver for:
 - producenten
 - det notificerede organ
- Beslutningen om system træffes af Kommissionen
- De tekniske specifikationer beskriver systemet i detaljer

Attesteringsniveauer

- Afhænger af risikoen for at produktet svigter:
Risiko for pludseligt svigt med ingen eller kort forvarsel og den efterfølgende risiko for tab af menneskeliv vil medføre et højt niveau

- Produkt egenskaber:
Konsekvenser af variationer ved brug
Ændringer i selve fremstillingen
Produktets karakter

Overblik over systemer

Overensstemmelsesniveau

1+	1	2+	2	3	4

Opgaver for producenten

Høj ⇔ Sikkerhed ⇔ Lav

1. Fabrikkens egen produktionskontrol (FPC)
2. Jævnlig og systematisk prøvning af produkter
3. Førstegangsafprøvning
4. Overensstemmelseserklæring

Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Ja	Ja	Ja			
		Ja	Ja		Ja
Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Opgaver for det notificerede organ

5. Førstegangsafprøvning
6. Produktcertificering
7. Certificering af FPC
8. Løbende inspektion af FPC
9. Audit prøvning af produkter

Ja	Ja			Ja	
Ja	Ja				
Ja	Ja	Ja	Ja		
Ja	Ja	Ja			
Ja					

Attesterings af overensstemmelse

SYSTEM	TASKS FOR THE MANUFACTURER	TASKS FOR THE APPROVED BODY	BASIS FOR CE-MARKING
4	INITIAL TYPE TESTING OF PRODUCT FACTORY PRODUCTION CONTROL		MANUFACTURERS DEKLARASION OF CONFORMITY
3	FACTORY PRODUCTION CONTROL	INITIAL TYPE TESTING OF PRODUCT	
2	INITIAL TYPE TESTING OF PRODUCT FACTORY PRODUCTION CONTROL TESTING OF SAMPLES ACC. TO A PRESCRIBED TESTPLAN	CERTIFICATION OF FACTORY PRODUCTION CONTROL ON BASIS OF INITIAL INSPECTION	
2+	INITIAL TYPE TESTING OF PRODUCT FACTORY PRODUCTION CONTROL TESTING OF SAMPLES ACC. TO A PRESCRIBED TESTPLAN	CERTIFICATION OF FACTORY PRODUCTION CONTROL ON BASIS OF INITIAL INSPECTION AND CONTINUOUS SURVEILLANCE AND APPROVAL OF PRODUCTION CONTROL	MANUFACTURERS DEKLARASION OF CONFORMITY BASED ON A CERTIFICATE OF CONFORMITY FOR THE PRODUCTION CONTROL
1	FACTORY PRODUCTION CONTROL TESTING OF SAMPLES ACC. TO A PRESCRIBED TESTPLAN	INITIAL TYPE TESTING OF PRODUCT INITIAL INSPECTION OF FACTORY PRODUCTION CONTROL CONTINUOUS SURVEILLANCE ASSESSMENT AND APPROVAL OF PROD. CONTROL CERTIFICATION OF PRODUCT CONFORMITY	MANUFACTURERS DEKLARASION OF CONFORMITY BASED ON A CERTIFICATE OF CONFORMITY FOR THE PRODUCT
1+	FACTORY PRODUCTION CONTROL TESTING OF SAMPLES ACC. TO A PRESCRIBED TESTPLAN	INITIAL TYPE TESTING OF PRODUCT INITIAL INSPECTION OF FACTORY PRODUCTION CONTROL CONTINUOUS SURVEILLANCE ASSESSMENT AND APPROVAL OF PROD. CONTROL CERTIFICATION OF PRODUCT CONFORMITY AUDIT TESTING OF SAMPLES	

CE mærket I

- Producenten eller dennes agent i fællesskabet har ansvaret for at påføre CE mærket
- Det skal være synligt, læsbart og uforgængeligt
- Det skal påføres produktet selv, på en label eller på de medfølgende tekniske dokumenter
- Reglerne for den nødvendige information, som skal følge CE mærket, fremgår af de enkelte tekniske specifikationer

CE mærket II

Betingelser for at kunne CE mærke:

- Producenten skal præsentere en overensstemmelseserklæring og desuden:
- Ved system 1+ og 1: et certificeringsorgan har udstedt et overensstemmelsescertifikat for produktet
- Ved system 2+ og 2: et certificeringsorgan har udstedt et overensstemmelsescertifikat for fabrikkens egen produktionskontrol

Fabrikkens Produktions Kontrol I

- Identificere procedurer for at demonstrere produktets overensstemmelse på forskellige trin
- Identificere og registrere afvigelser
- Udarbejde dokumenterede procedurer og instruktioner i forbindelse med produktionskontrollen og kravene i de tekniske specifikationer
- Effektiv implementering af procedurer og instruktioner
- Registrere disse operationer og deres resultat
- Gennemføre korrigerende handlinger

Fabrikkens Produktions Kontrol II

- Specifikation og verifikation af råmaterialer og delkomponenter
- Kontrol og prøvning, som skal udføres ved produktion i henhold til en forudbestemt frekvens
- Verifikation og prøvning, som skal udføres på det færdige produkt i henhold til en frekvens, som kan være angivet i de tekniske specifikationer
- Kalibrering og verifikation af kontrol-, måle- og prøvningsudstyr
- Dokumentation af produktions kontrollen
- Sporbarhed

Implementering i Danmark

Danmark opretholder de nationale bygningsreglementer.

Disse vil fastlægge det nationale kravniveau

Dokumenterne bag CE-mærkningen vil vise produktets egenskaber

Det er de projekterende og de lokale myndigheders opgave, at undersøge om de egenskaberne for produktet angivet i de tekniske specifikationer opfylder de danske krav i den specifikke anvendelse

Overgangsperioder

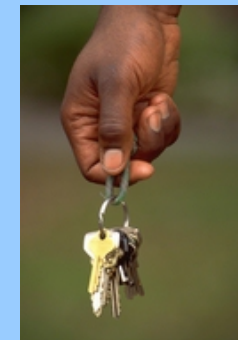

Efter offentliggørelse har medlemslandene **9 måneder** til at implementere og oversætte henholdsvis harmoniserede standarder og Guidelines

Herefter er der sameksistens mellem mulige nationale systemer og CE mærkningen i:

- For harmoniserede standarder: **12 måneder**
- For Guidelines: **24 måneder**

Herefter må et produkt **kun** markedsføres, hvis det er CE mærket

Implementering i Danmark

Bekendtgørelse nr. 118 af 13. marts 2002 om CE mærkning og markedskontrol af byggevarer

§ 3:

Byggevarer må kun markedsføres eller sælges:

- 1) Hvis de er egnede til den anvendelse, de er bestemt til,
- 2) Hvis de opfylder kravene i en teknisk specifikation, dvs
 - a) En harmoniseret standard eller i mangel heraf
 - b) En europæisk teknisk godkendelse eller i mangel heraf
 - c) En dansk standard eller en standard i et andet EU- eller EØS-land, der opfylder kravene på samme niveau som den danske standard, og
- 3) Hvis de i nr. 2, litra a og b nævnte byggevarer tillige er forsynet med CE-mærkning, jf. § 9

Implementering i Danmark

Bekendtgørelse nr. 118 af 13. marts 2002 om CE mærkning og markedskontrol af byggevarer

Det påhviler fabrikanten eller dennes agent i fællesskabet eller importøren, at sikre, at byggevarer der markedsføres eller sælges i Danmark opfylder Bestemmelserne i bekendtgørelsen

Det er kommunalbestyrelserne, der har kontrolforpligtelsen

Det er Erhvervs- og Boligstyrelsen, der udsteder påbud og forbud

Overgangsperioderne, som er fastsat af Kommissionen for standarder og Guidelines gælder i Danmark

MK-godkendelser

Hvad er konsekvenserne for indehavere af MK-godkendelser:

MK-godkendelserne vil på sigt blive erstattet af CE mærkning

Dette vil ske når der foreligger harmoniserede produktstandarder eller Guidelines for de forskellige produktfamilier

F. eks. vil MK-godkendelserne for indvendige skillevægssystemer blive erstattet af CE mærkning i marts 2004.

De enkelte godkendelsesindehavere vil blive orienteret om muligheden for CE mærkning i forbindelse med fornyelser af godkendelserne

MK-godkendelser

Hvad er konsekvenserne for indehavere af MK-godkendelser:

Med tillæg 3 og 4 til Bygningsreglementerne er der mulighed for at udstede MK-godkendelser med reference til de europæiske brandklassifikationer

Dette kan gøres, hvis produktet er prøvet og klassificeret i henhold til de europæiske brandstandarder

Tillæg 3 og 4 til bygningsreglementerne indfører de nye brandklasser og ”oversætter” disse til de nuværende.

Det bliver obligatorisk, at anvende de nye klasser, når overgangsperioden for de harmoniserede tekniske specifikationer foreligger

VA-godkendelser

Hvad er konsekvenserne for indehavere af VA-godkendelser:

For afløbsinstallationer er en lang række harmoniserede standarder færdige og CE mærkningen vil løbene erstatte VA godkendelserne

For produkter i kontakt med drikkevand er der lavet et helt separat EU direktiv, og her skal man til at udarbejde standarder.

CE mærkning for disse produkter vil også erstatte VA godkendelserne, men ikke før om 4 – 5 år .

Hvad bringer fremtiden

- Én afprøvning
- Én godkendelse
- Ikke flere nationale godkendelser på regulerede områder
- Større krav til dokumentation
- Større muligheder for indflydelse på prøvningsmetoder m.v

Retningslinier under udarbejdelse

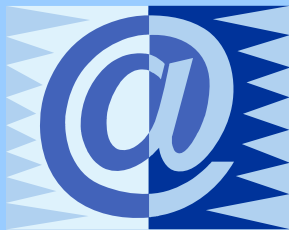
- Brandbeskyttelse - pasta og forsegling samt overfladebehandlinger
- Brandhæmmende produkter
- Sandwich og stressed-skin elementer
- Ekspansionsfuger til broer og veje
- Flydende brobanemembraner
- Kølerum og kølehuse
- Kassetter til udvendig facadeisolering
- Præfabrikerede pavilloner
- Vandtætningssystemer til vådrum
- Jordskredsbeskyttelsessystemer
- Beton- og stålbyggesystemer
- Stifter til bærende samlinger
- Ultra tynd asfaltbeton
- Isolering til omvendte tage

Information

Mere information ?

ETA-Danmark A/S har følgende web adresse:

<http://www.etadanmark.dk>

E-mail:

eta@etadanmark.dk

Hjemmesiden indeholder links til:

Erhvervs- og Boligstyrelsen – Kommissionen – EOTA – Dansk Standard – CEN –
BY og BYG – Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut – Teknologisk
Institut – Eurocenter

På siden kan bl.a. findes:

Danske oversættelser af ETA Guidelines – ETA'er udstedt af ETA-Danmark A/S
– MK-godkendelser og betingelser – VA-godkendelser og
ansøgningskemaer